

Józef Wybicki

[autor reform edukacyjnych](#)

[ekonomista](#), [uczeń](#)

Ur. 29.9.1747, Będomin

Zm. 10.3.1822, Manieczki

Dane rodziców

Piotr Wybicki

Konstancja Ostoja-Lńska

Wychowanie i wykształcenie

W wieku lat 12 rozpoczął naukę u swego stryja Franciszka Wybickiego, proboszcza w Skarszewach. Następnie uczył się w [kolegium jezuickim](#) w [Gdańsku](#). Szkoły nie ukończył. Rozpoczął praktykę sądową w kancelarii grodzkiej w Skarszewach. Był posłem na sejm 1767-1768 z powiatu kościerskiego. Zaangażował się w patriotyczną działalność konfederacji barskiej. W 1768 roku udał się za granicę w sprawach politycznych. Towarzyszył biskupowi Adamowi Krasińskiemu w [Wiedniu](#). Następnie udał się do [Berlina](#) i [Gdańska](#). W 1770 roku pojechał na studia do [Holandii](#). Na [uniwersytecie](#) w [Lejdzie](#) rozpoczął naukę [prawa](#) i [historii](#) powszechnej. Jednakże w metryce studentów brakuje jego nazwiska. Zapewne z powodu swojej konspiracyjnej działalności immatrykulował się dnia 10 października 1770 roku pod pseudonimem (używał kilku) Josephus Enkler na wydziale prawa. Naukę jednak rychło przerwał, dalej angażując się w politykę barską. W 1771 roku został sekretarzem posta barskiego w [Wiedniu](#).

Etapy kariery dot. edukacji

W 1776 roku osiadł w [Warszawie](#), sprzedając uprzednio urząd podwojewodziego poznańskiego. W tym samym roku Andrzej Zamoyski powołał go do zespołu ekspertów opracowujących kodeks praw cywilnych. Otrzymał tam funkcję sekretarza komisji i redaktora zbioru. W 1777 roku wszedł do [Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych](#), a wkrótce otrzymał nominację na [wizytatora](#) generalnego [Komisji Edukacji Narodowej](#) w departamencie wileńskim, gdzie wizytował szkoły. W 1778 roku przeprowadził reformę [Akademii Wileńskiej](#).

W ramach prac nad kodeksem cywilnym wysunął [projekt](#) edukacji chłopstwa (powstał w latach 1777-1778) zatytułowany „O polityce wiejskiej i edukacji chłopskiej”. Wybicki postulował w nim objęciem przynajmniej podstawowymi formami edukacji wszystkich dzieci chłopskich. Podnosił konieczność zwiększenia świadomości ekonomicznej chłopów przez naukę rachunków oraz czytania. Uznawał również za konieczne nauczenie pisania przynajmniej jednego dziecka w rodzinie.

Fakty z życia osobistego

Wywodził się ze szlachty kaszubskiej

W 1774 roku ożenił się z Kunegundą z Drwęskich.

Żył w [XVIII-XIX wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, rkps 2296, Józef Wybicki, *Projekty reform i różne pisma*.
2. *Album studiosorum Academiae Lugduno-Batavae MDLXXV-MDCCCLXXV accedunt nomina curatorum et profesorum per eadem saecula*, ed. W. N. du Rieu, Hagae, 1875.

Przedmiotowa

1. Nowy Korbut. *Bibliografia literatury polskiej, Oświecenie, t. 6, cz. 1*, Warszawa, 1970.

